

АЛЕКСАНДРОВ Анатолий Петрович (31. 01(13. 02). 1903, м. Тараща, нині Київ. обл. — 03. 02. 1994, Москва) — фізик, фахівець з атомної фізики та енергетики. Академік АН СРСР (1953; від 1991 — РАН), чл. низки зарубіж. АН. Сталін. (1942, 1949, 1951, 1953) та Ленін. (1959) премії. Тричі Герой Соц. Праці (1954, 1960, 1973). Нагородж. Золотою медаллю ім. М. Ломоносова АН СРСР (1978). Закін. Київський університет (1930). Працював у Ленінгр. фіз.-тех. інституті АН СРСР. Директор Інституту фіз. проблем (1946–55), Інституту атом. енергії ім. І. Курчатова АН СРСР (1960– 89), президент АН СРСР (1975– 86). Наук. роботи присвячені ядер. фізиці, фізиці твердих тіл і полімерів, ядер. реакторобуд-ву. Разом із С. Журковим і П. Кобенком розробив статист. теорію міцності, яка стала складовою сучас. фіз. теорії довговічності твердих тіл. Один із творців фізики полімерів. У роки 2-ї світової війни разом із І. Курчатовим і В. Тучкевичем розробив метод протимінного захисту кораблів. У співпраці з І. Курчатовим розвивав вітчизн. атомну науку і техніку. Під його керівництвом створ. водо-водяні реактори (Нововоронезька АЕС і АЕС в

Рейнсбурзі), графітові реактори чорнобил. типу для атом. станцій та підвод. човнів; перше в світі надводне судно з ядер. двигуном — атом. криголам «Ленін», а згодом «Арктику» і «Сибір». Створив школу фізиків-ядерників. Після Чорнобил. катастрофи в пресі і в колах науковців висловлювалася думка про небездоганність реакторів чорнобил. типу.

Основні праці

Атомная энергетика и научно-технический прогресс. Москва, 1978; Воспоминания об Игоре Васильевиче Курчатове. Москва, 1988.

Рекомендована література

1. Кнорре Е. С. Идеи и свершения (А. П. Александров) // Наука в СРСР. 1983. № 2;
2. Беляев С. Т. А. П. Александров // УФН. 1983. Т. 241, вып. 2;
3. Физики.

К. Д. Хоменко

Бібліографічний опис:

Александров Анатолий Петрович / К. Д. Хоменко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43624>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).